

LÄNSI-SUOMEN
YMPÄRISTÖKESKUS
VÄSTRA FINLANDS
MILJÖCENTRAL

Paikka
Plats

Vasa

Päiväys
Datum

18.6.2009

Dnro
Dnr

Dnr

LSU-2008-R-64

EPV Tuulivoima Oy
Frilundsvägen 7
65170 VASA

Översättning

Viite / Hänvisning

Miljökonsekvensbedömning för Lillkyro vindkraftspark

Asia / Ärende

Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet

1. UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH MKB-FÖRFARANDET

Projektets namn: Lillkyro vindkraftspark

Den projektansvarige: EPV Tuulivoima Oy

Den projektansvariges MKB-konsult: Ramboll Finland Oy, Terveystie 2, 15870
HOLLOLA

Kontaktmyndighet: Västra Finlands miljöcentral, PB 262, 65101 VASA

Bedömningsprogrammet har anlänt till kontaktmyndigheten: per post 7.4.2009.
Programmet har utarbetats på finska, sammanfattningen finns även på svenska.

MKB-förfarandet

I punkt 7) energiproduktion i projektförteckningen som finns i 6 § förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (713/2006) finns inget omnämnande som gäller vindkraftverk, vilket betyder att i projektet tillämpas förfarandet med miljökonsekvensbedömning inte med stöd av projektförteckningen utan med stöd av 4 § i MKB-lagen. Enligt 4 § i MKB-lagen tillämpas bedömningsförfarandet även i enskilda fall när ett projekt liksom även någon annan väsentlig ändring av ett redan genomfört projekt sannolikt föranleder betydande skadliga miljökonsekvenser som, även med de sammantagna konsekvenserna av olika projekt, till sin natur och omfattning kan jämföras med konsekvenserna av projekt som avses i MKB-förordningen.

Den projektansvariges förfrågan om behovet av förfarande vid miljökonsekvensbedömning har antecknats som MKB-ärende 17.11.2008. I sitt beslut 15.12.2008 har Västra Finlands miljöcentral konstaterat att ett MKB-förfarande enligt 6 §

i MKB-lagen ska tillämpas i projektet, eftersom det sannolikt förorsakar betydande skadliga miljökonsekvenser. I beslutet konstateras att projektet är stort och förläggingsområdet vidsträckt (MKB-förordningen 7 § punkt 1 a) och b)). De viktigaste sannolika miljökonsekvenserna av vindkraftsparken är konsekvenserna för landskapet, den naturliga mångfalden, markanvändningen, människornas levnadsförhållanden och rekreation. Eventuella konsekvenser för kultur- och naturarvet måste också utredas (MKB-förordningen 7 § punkt 2c). Projektet inverkar också på trafiken i området, i synnerhet under byggnadstiden. Hur bullerolägenheterna och andra olägenheter riktas beror på den slutliga placeringen av vindkraftsenheterna.

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet.

Miljökonsekvensbedömningsprogrammet är den projektansvariges plan om vilka alternativ det finns för projektet, vilka miljökonsekvenser som ska utredas och med vilka metoder samt hur bedömningsförfarandet kommer att ordnas. På basis av utlåtandena och åsikterna som framförs om bedömningsprogrammet samt utgående från utredningarna som görs utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning. I beskrivningen ges information om projektet och projektalternativen samt en enhetlig uppskattning om deras miljökonsekvenser. Utgående från utlåtandena och åsikterna som ges om beskrivningen sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, i vilket granskas hur kraven som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt MKB-förordningen har fullföljts. MKB-förfarandet avslutas i och med detta. Bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den bifogas till eventuella tillståndsansökningar eller andra ansökningar som fordras för att projektet ska kunna genomföras. Beslutsfattaren måste i sitt beslut konstatera på vilket sätt utlåtandet har beaktats.

Planer, tillstånd och beslut som fordras för projektet

Västra Finlands miljöcentral har 15.12.2008 fattat beslut LSU-2008-R-64(531) om behovet av miljökonsekvensbedömningsförfarandet. Markanvändningsplanering och byggande regleras av markanvändnings- och bygglagen. Regionplanen för Vasa kustregion är fortfarande i kraft i området och i den har vindkraft inte behandlats. I Österbottens landskapsplan som godkänts av landskapsfullmäktige och som sänts till miljöministeriet för fastställelse ligger projektområdet utanför tätorter och betydande trafikrutter, och de nordöstra och östra delarna ligger i det område som följer längs med Kyro älv och som utsetts nationellt sett värdefullt med tanke på kulturmiljö och landskapsvård. Vid planering och användning av samt byggande på områdena bör bevarandet av områdenas kultur- och naturvärden främjas. I den detaljerade planeringen bör landskapsområdenas och de byggda kulturmiljöernas helheter, särdrag och tidsmässiga skiktning beaktas.

Projektområdet har i landskapsplanen inte utsetts till ett vindkraftverksområde. I sitt utlåtande konstaterar Österbottens förbund att byggande av en stor vindkraftspark förutsätter en reservation i landskapsplanen. Förbundet har nyligen påbörjat etappplan 2, i vilken bl.a. områden som är lämpliga för vindkraft utreds. För etappplanen utarbetas en

separat utredning om hela landskapsområdet och som källmaterial används bland annat alla kända vindkraftsprojekt.

I projektområdet finns ingen generalplan eller detaljplan som är i kraft eller under arbete. För planeringsbehovslösningen finns enligt markanvändnings- och byggnadslagen ett definitivt hinder för beviljande av tillstånd eftersom det i 137.4 § konstateras att byggande inte får leda till byggande som har betydande konsekvenser eller på annat sätt medföra betydande skadliga miljökonsekvenser. Det senare berör i synnerhet projekt där det finns behov av förfarande enligt lagen om miljökonsekvensbedömning. En generalplan krävs i princip för genomförandet av projektet. Projektets konsekvensområde är delvis omfattande och konsekvenserna för region- och samhällsstrukturen har i förväg bedömts som betydande.

Även behoven av den allmänna planeringen kommer att preciseras då de påkallade konsekvensutredningarna har gjorts. I allmänhet vore det till fördel att förena tidtabeller och utredningar för samt planering av planläggningen med planeringen av vindkraftsprojektet. Planläggningsförfaranden har inte förenats med MKB-förfarandet.

Byggande av vindkraftverk och transformatorstationer förutsätter enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ett byggnadstillstånd som områdesinnehavaren ansöker om. Förutsättningen för tillståndet är att MKB-förfarandet avslutats och att Luftfartsverket beviljat tillstånd för vindkraftverken för att säkra flygsäkerheten. Enligt luftfartslagens (1242/2005) 159 § kräver byggande av anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken som är över 30 meter höga ett flyghindertillstånd som beviljas av Luftfartsförvaltningen. Även ett utlåtande av Försvarsmakten behövs.

Ett miljötillstånd från en kommunal myndighet enligt miljöskyddslagen krävs ifall vindkraftverkets verksamhet kan orsaka sådan orimlig belastning för närbebyggelsen som avses i lagen om grannelagsförhållande. I miljötillståndsärendet beaktas bland annat det buller som kraftverket medför samt de ljus- och skugg rörelser som orsakas av rotorbladen. Utredningarna om buller- och trafikkonsekvenser är viktiga med tanke på bedömningen av miljötillståndsbehovet. Anslutande av vindkraftverken till elnätet förutsätter ett anslutningsavtal. I projektet gäller anslutningen för regionnätet. Det regionala nätbolaget ansvarar för att kraven för anslutning till stamnätet uppfylls vid anslutningspunkterna för sitt stamnät. Byggnad av kraftledningar förutsätter byggnadstillstånd samt undersöknings- och inlösningstillstånd. För byggande av vägar och markkablar behövs vederbörliga tillstånd. Genomförandet av projektet förutsätter dessutom avtal med markägare eller den myndighet som förvaltar området.

Projektet och dess syfte, läge och alternativ

Enligt den projektansvarige finns det åtskilliga motiveringar till varför byggande av mera vindkraft i Finland och i Södra Österbotten är motiverat som ekologiskt hållbar energiproduktionsform. Energikällan är förnybar och miljökonsekvenserna små jämfört med kraftverk som använder fossila bränslen. Kontroll av klimatförändringen förutsätter en kraftig minskning av koldioxidutsläpp. Statsrådet har i sitt principbeslut förutsatt att landskapsförbunden skall öka reservationer för produktionsområden för vindkraft i landskapsplanerna. För att uppfylla Finlands skyldigheter krävs även vindkraftverk som

byggs på land och för dessa bör med tanke på vind- och byggnadsförhållanden lämpliga områden sökas.

Bedömningsprogrammet berör ett cirka 760 hektar stort projektområde som planerats i Lillkyro kommun. Det planerade läget är på ett skogs- och åkerområde söder om Kyro älv cirka fem kilometer från Lillkyro tätort och nästan lika långt från Laihela kommuncentrum på den södra sidan.

Enligt planerna skall 20 st. (enligt sammanfattningen 20 – 25 st.) 3 – 5 MW stora kraftverk byggas i området. Vindkraftsparkens totalkapacitet skulle totalt bli 60 – 100 MW. Avstånden mellan vindkraftverken är 500 meter. Deras höjd kan för 3 MW stora kraftverks del vara cirka 150 meter då rotorbladet står vertikalt medan höjden för 5 MW stora kraftverk är cirka 180 meter. Själva masten kan vara cirka 100 eller 120 meter hög. För byggande av ett vindkraftverk krävs ett cirka 40 m x 60 m stort område.

För att uppfylla vindkraftverkens servicebehov fordras ett byggnads- och servicevägsnätverk. Vägarna kommer att vara grusbelagda och deras bredd i medeltal cirka 6 meter. Vid planeringen utnyttjas så långt som möjligt det befintliga vägnätet i området. Vägsträckornas läge preciseras i och med att miljökonsekvensbedömningen framskrider och att avtal ingås med markägarna. I projektområdet fordras enligt bedömningsprogrammet en ny transformatorstation till vilka vindkraftverken kopplas med hjälp av markkablar. Anslutningen för elöverföring skulle ske i kraftledningen Toby – Mäntylä med en spänning på 100 kV som ligger på norra sidan av det planerade området. I projektet granskas enligt programmet två alternativ, varav det ena är ett nollalternativ som innebär att projektet inte genomförs, och det andra att projektet genomförs med cirka 20 (- 25) vindkraftverk. I bedömningen strävas utöver storleksklass även efter granskning och optimering av de enskilda vindkraftverkens placering och konsekvenser.

MKB-förfarandets anslutning till förfaranden enligt andra lagar

MKB-förfarandet har inte kopplats samman med förfaranden enligt andra lagar.

2. KUNGÖRELSE AV BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Kungörelsen och bedömningsprogrammet har varit officiellt framlagda till påseende 20.4.2009-20.5.2009 under tjänstetid på de officiella anslagstavlor i Lillkyro och Korsholm kommuner. Kungörelsen och bedömningsprogrammet har utöver till stadens ämbetsverk också skickats till kommunernas huvudbibliotek till påseende under samma period. Kungörelsen och bedömningsprogrammet har också publicerats på Västra Finlands miljöcentrals webbsidor www.miljo.fi/lisu > Miljövård > Miljökonsekvensbedömning MKB och SMB > Aktuella MKB-projekt. Ett informations- och diskussionsmöte hölls 23.4.2009 i Savilahti-huset i Lillkyro.

Projektet har en styrgrupp på landskapsnivå som är gemensam för flera projekt eftersom den projektansvarige har flera projekt under arbete. Projektet har även en kommunal uppföljningsgrupp. En sådan kommunal separat styrgrupp som nämns i bedömningsprogrammet saknas.

Utlåtanden om programmet har begärts av följande instanser: Kommunstyrelsen i Lillkyro, miljöskyddsmyndigheten i Lillkyro kommun, kommunstyrelsen i Korsholm, miljöskyddsmyndigheten i Korsholms kommun, Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto, Museiverket, Österbottens museum, Österbottens TE-central, Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt r.f. och Fingrid Oyj, Länsstyrelsen i Västra Finlands län, social- och hälsoavdelningen, Kyrön seudun luonnonsuojeluyhdistys ry, Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys ry och Vaasanseudun riistanhoitoyhdistys.

3. SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

7 utlåtanden och 9 åsikter har inlämnats. De sist nämnda har totalt 10 underskrifter.

I utlåtandena har kommunerna/deras miljömyndigheter ingenting att anmärka om programmet. I andra utlåtanden anförs bl.a. att området för granskning av konsekvenser för landskapet skall göras mera omfattande, att det delvis är oklart vilka utredningar som skall göras. Där betonas betydelsen av utredningar om konsekvenser för landskaps- och samhällsstrukturella konsekvenser i detta projekt, framförs att projektområdets arkeologiska värde skall utredas, betonas utredningar om konsekvenser för friluftsbruk och jaktmöjligheter, utrotningshotade arter och/eller naturtyper, noggrant utarbetande av buller- och skuggutredningar samt föreslår att de bergsområden som bäst motsvarar naturtillstånd skall undvikas vid byggandet.

Beskrivningen av nuläget borde förbättras bl.a. med tanke på markanvändningen. En önskan om att projektet skall åskådliggöras (med illustrationer el. dyl.) på ett tydligt sätt framförs.

I de åsikter som inkommit föreslås tilläggsutredningar eller betonas de utredningar som framförs i programmet. Det finns många öppna frågor om vilka tilläggsutredningar önskas. Den ökande trafiken genom byarna ses som ett problem och det finns förslag om alternativa lämpliga rutter. I åsikterna framkommer även på annat sätt skadliga konsekvenser för bl.a. människors levnadsförhållanden och trivsel såsom skogsbruk och rekreation samt trafik- och vägnätsfrågor. Det framkommer en önskan om att olägenheter som orsakas av buller och blänkeffekten skall förebyggas bl.a. genom att placera vindkraftverken längre bort från bosättningen. Även säkerhetsfrågor och säkerhetsavstånd väcker intresse. I flera ställningstaganden förutsätts att det arkeologiska kulturarvet utreds och samtidigt betonas beaktandet av kulturlandskapet. Med tanke på naturutredningar betonas till exempel utredning av fågelbeståndet och i synnerhet hönsfåglar. Även utredning av insektbeståndet föreslås. Det framkommer en önskan om att konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och trivsel skall uppföljas och att en guidad rundtur i projektområdet skall ordnas för invånarna i grannbyarna. Även ekonomiska konsekvenser för t.ex. fastigheternas värde samt ersättningsfrågor nämns.

Utlåtanden och åsikter presenteras nedan delvis i förkortad form. Kopior av originalen samt bilagor till dem har skickats till projektansvarige och på så sätt får planerarna av projektet tillgång till alla kommentarer och uppgifter i sin ursprungliga form.

Inlämnade utlåtanden:

Lillkyro kommunstyrelse

I sitt utlåtande framför kommunstyrelsen att den inte har några anmärkningar om miljökonsekvensbedömningsprogrammet för Lillkyro vindkraftspark.

Miljönämnden i Lillkyro kommun

Miljönämnden har som sitt utlåtande godkänt byggnadsinspektörens beslutsförslag där det konstateras att det inte finns något att anmärka om miljökonsekvensbedömningsutredningen för Lillkyro vindkraftspark.

Miljösektionen i Korsholms kommun

Miljösektionen har som sitt utlåtande godkänt den områdesansvariges förslag om att de bedömningar som framförts i programmet är tillräckliga för Korsholms del.

Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto

Enligt Österbottens förbund framkommer i programmet till största delar de ärenden som bedömningsprogrammet bör innehålla enligt MKB-förordningens 9 §. Rapporteringen i bedömningsprogrammet är delvis mycket kortfattad. En mångsidigare rapportering och t.ex. snedbilder och illustrationer i bedömningsprogrammet skulle ha åskådliggjort helhetsbilden av projektet. Bedömningsprogrammet innehåller en bild av två vindkraftverk i Sverige. Bilden skulle ha krävt en klargörande text om vindkraftverkens storlek och på vilket sätt de motsvarar vindkraftsprojektet i Lillkyro.

Förbundet framför några förslag till ändringar och kompletteringar, som främst hör samman med punkterna 4 – 6 i bedömningsprogrammet.

Anslutning till andra projekt, planer och program

Utöver strategierna, planerna och programmen som presenteras i bedömningsprogrammet berörs genomföringen av projektet också av landskapsplanen för Österbotten. De riksomfattande målen för områdesanvändningen har framförts, men ingenting nämns om revideringen av dem. I sitt beslut 13.11.2008 om revidering av de riksomfattande målen för områdesanvändningen tog statsrådet ställning till vindkraftsbyggande. "I landskapsplaneringen skall anges vilka områden som bäst lämpar sig för utnyttjandet av vindkraft. Vindkraftverken skall i första hand koncentreras till enheter som omfattar flera kraftverk." I det särskilda målet som gäller kultur- och naturarvet konstateras dessutom att det i samband med områdesanvändningen bör säkras att nationellt sett betydelsefulla värden inom kulturarvet och naturarvet bevaras. Vid landskapsplaneringen bör nationellt värdefulla kulturmiljöer och landskap påvisas. När det gäller dessa områden skall områdesanvändningen anpassas till deras historiska utveckling.

Österbottens landskapsplan

Österbottens förbunds landskapsfullmäktige godkände landskapsplanen för Österbotten 29.9.2008. Landskapsplanen har skickats till miljöministeriet för fastställelse. (Under punkt 5.2.2 i bedömningsprogrammet finns felaktiga uppgifter. Landskapsplanen skickades till miljöministeriet för fastställelse i januari 2009.) I landskapsplanen anvisas fyra områden för vindkraftverk (två vid havet och två i inlandet). Vindkraftsområdena som reserverats vid havet ligger utanför Korsnäs och Sideby och vindkraftverksområdena i inlandet har anvisats till de västra delarna av Replot och Bergö. Vindkraftsområdena som anvisas i landskapsplanen är redan på väg att förverkligas. Samtidigt som landskapsfullmäktige godkände landskapsplanen, godkände fullmäktige även följande konklusion: "Landskapsfullmäktige förutsätter att planeringsprocessen fortsätter med

speciell hänsyn till landskapets energiförsörjning. Målsättningen skall vara att minska beroendet av icke-förnybara energikällor och öka användningen av landskapets egna resurser av förnyelsebara energikällor.” Våren 2009 startade Österbottens förbund etappplan 2, som behandlar energiförsörjning, i synnerhet vindkraft. Ett av etappplanens grundmaterial är de vindkraftsprojekt som för tillfället är aktiva.

Det skulle vara bra att övriga vindkraftsprojekt som är aktiva i närområdet införs under denna rubrik;

- Havsvindparken utanför Kristinestad (PVO-Innopower)
- Havsvindparken utanför Sideby, Kristinestad (Suomen merituulipuisto)
- Vindkraftsparken i Metsälä, Kristinestad (EPV Tuulivoima Oy)
- Havsvindparken utanför Korsnäs (WPD)
- Vindkraftsparken i Malax (EPV Tuulivoima Oy)
- Vindkraftsparken på Replot (EPV Tuulivoima Oy)
- Vindkraftsparken på Nixmossen i Närpes (EPV Tuulivoima Oy)
- Vindkraftsparken på Finnsätret i Närpes (EPV Tuulivoima Oy)
- Vindkraftsparken i den västra delen av Bergö (Fortum)
- Vindkraftsparken i Östermark (EPV Tuulivoima Oy)
- Vindkraftsparken i Ilmajoki-Kurikka (EPV Tuulivoima Oy)

Läge och nuvarande markanvändning

Österbottens förbund anser att projektområdet och den nuvarande markanvändningen i området bör beskrivas mera ingående och mångsidigare än vad som framgår av programmet. Projektområdet ligger i Vasa stadsregions kärnområde och till exempel endast 10 km från Vasa flygplats. När det gäller trafiken anser förbundet att det utöver de vägar som ligger i projektområdets närmiljö bör finnas en beskrivning även av riksvägar, järnvägar samt flygtrafik (går det flygrutter ovanför området).

Planläggningssituationen

Regionplanen

Konstateras att vindkraften inte har behandlats i den gällande regionplanen. Ett utdrag ur den gällande regionplanen för Vasa kustregion bör införas i bedömningsprogrammet.

Landskapsplanen

I landskapsplanen för Österbotten har området inte anvisats som område för vindkraftverk. Ungefär en femtedel av projektområdet ligger på ett område som enligt landskapsplanen anvisats som nationellt värdefullt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden.

I bedömningsprogrammet presenteras ett utdrag ur landskapsplanen för Österbotten så att projektområdet ritats ovanpå det. Utdraget bör dock presenteras utan illustration på en hel sida och avgränsas så att även Vasa syns på bilden.

De områdesreservationer som anvisats i landskapsplanen samt anteckningar om utvecklingsprinciper borde beskrivas för ett mera omfattande område (med tanke på landskapsmässiga konsekvenser från granskningsområdet ända till Vasa) än vad som beskrivits i bedömningsprogrammet. Enligt Österbottens förbund borde åtminstone följande områdesreservationer i landskapsplanen samt anteckningar om utvecklingsprinciper inverka på projektet.

Projektområdet ligger i området mellan de två nationellt värdefulla älvdalarna Kyro äldal och Laihela ådal i zonen för växelverkan mellan stad och landsbygd på gränsen till stadsutvecklingszonen (Vasa stadsregion). Med en markering som zon för växelverkan mellan stad och landsbygd avses en zon inom stadsregionen där det sker en utveckling av näringslivsverksamhet, distansarbete och boende som grundar sig på växelverkan mellan i synnerhet staden, goda trafikförbindelser och landsbygden. Med en markering som stadsutvecklingszon påvisas ett område med en enhetlig samhällsstruktur i Vasaregionen som bildar kärnområdet i landskapscentrumet.

Kyro älvs kulturlandskap har i landskapsplanen angetts som ett nationellt värdefullt område med tanke på kulturmiljön eller landskapsvården (en del av projektområdet ligger på ett sådant område). I planeringsbestämmelserna för markeringen anges att bevarande av områdenas kultur och naturarvsvärden bör främjas vid områdesplaneringen, byggandet och användningen av området. Dessutom har Kyro äldal försetts med beteckningen som område med turistattraktioner. Kyrökangasvägen som följer Kyro älv på den västra sidan har betecknats som en kulturhistoriskt betydande vägsträckning. I landskapsplanen har även cykelrutter längs Kyro älv samt en paddlingsrutt märkts ut.

Generalplanen

Med tanke på generalplanen innehåller bedömningsprogrammet kontroversiell information. På ett ställe påstås att det inte finns någon generalplan som är i kraft eller under arbete i projektområdet, medan det på ett annat ställe påstås att förhandlingar om generalplaneringen och planändringen pågår med kommunen.

Alternativ i bedömningen

Enligt MKB-förordningen ska i bedömningsprogrammet framföras projektets alternativ, av vilka ett alternativ är att projektet inte genomförs. De alternativ som framförs i projektet är alternativ O: Projektet genomförs inte och Alternativ 1: Högst 25 vindkraftverk byggs. Vindkraftverkens effekt är 3-5 MW. I bedömningsprogrammet framfördes inga andra alternativ och av programmet framgår inte om övriga alternativ har tagits bort under bedömningens förlopp. I punkt 6.12 Jämförelse av alternativ sägs att konsekvenserna av de olika alternativen jämförs med varandra med hjälp av en kvalitativ jämförelsetabell. I jämförelsetabellen antecknas alternativens centrala miljökonsekvenser. Samtidigt bedöms alternativens genomförbarhet med tanke på miljön.

Miljökonsekvenser i bedömningen

I bedömningsprogrammet framkommer de på förhand bedömda centrala konsekvenser som bedöms i projektet: Konsekvenser för naturen och människors levnadsförhållanden

och trivsel (konsekvenser för landskapet och markanvändningen; rekreation). I detta projekt framgår enligt Österbottens förbund konsekvenser för landskapet samt konsekvenser för region- och samhällsstrukturen.

Konsekvenser för landskapet

Projektområdet ligger på ett flackt område där det växer ung skog eller på avverkningsområde samt delvis på ett åkerområde som utgör ett nationellt kulturlandskapsområde. Eftersom området är flackt och har ett ungt trädbestånd eller inga träd och vindkraftverken är höga (minst 100 m), är vindkraftverken synliga ända upp till 15 km avstånd. Enligt förbundet borde det område som granskas med tanke på konsekvenser för landskapet göras mera omfattande så att det sträcker sig både mot Storkyro och Vasa, och sträcker sig cirka 15 – 20 km från projektområdet. Enligt bedömningsprogrammet utarbetas en landskaps- och kulturmiljöanalys för bedömningen, och i den granskas i synnerhet konsekvenserna för nationellt värdefulla landskap (kulturlandskapet i Kyro älvdal och Laihela ås kulturlandskap).

Genomföring av bedömningen

I bedömningsprogrammet framförs att miljökonsekvensbedömningen långt kommer att basera sig på befintliga utredningar och tilläggsutredningar, kartläggningar, inventeringar osv. som pågår eller som görs under bedömningsförfarandet. Det förblir något oklart vilka utredningar som kommer att göras.

Elöverföring

I bedömningsprogrammet bör det också finnas en karta som visar den preliminära planen för elöverföring in i vindkraftsparken och ut i det riksomfattande elnätet. Enligt bedömningsprogrammet byggs en ny transformatorstation i vindkraftsparkområdet och den ansluts till kraftledningen Toby – Mäntylä som går på den norra sidan om projektområdet med korta anslutningsledningar.

Till slut

Enligt markanvändnings- och bygglagen fordrar byggande av en stor vindkraftspark en reservation i landskapsplanen. I landskapsplanen finns inga områdesreservationer för det aktuella vindparksområdet i Lillkyro. Etapplan 2, som behandlar vindkraften, har startat våren 2009. För etapplanen utarbetas en separat utredning för hela landskapet. Som utgångsmaterial används bl.a. alla vindkraftsprojekt som man nu känner till.

Österbottens museum

Österbottens museum konstaterar att det inte finns några fornlämningar som registrerats av Museiverket i projektområdet. I Lillkyros förhistoria (fi. Vähänkyrön esihistoria) som skrivits av Reijo Taittonen år 1999 (ISBN 951-98365-0-0), på sidan 140 beskriver författaren en grupp av stenrösen som förstörts för flera årtionden sedan vid Karinkuusenkallio i Saarensivu. Objektet som beskrivs av Taittonen ligger i projektområdet och Österbottens museum har 7.4.2009 blivit kontaktad om att endast en del av stenrösen i Karinkorpi-området beskrivs i Taittonens bok. Österbottens museum förutsätter att projektområdets arkeologiska värde skall utredas och att arbetet görs enligt anvisningar av Museiverket.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt konstaterar att byggande av vindkraftverk är önskvärt för att uppnå internationella och nationella klimatmål och nationella mål om områdesanvändning. Vid planering, placering och byggande av kraftverken bör dock beaktas att kraftverken inte orsakar betydande skada för kraftverksområdets natur, landskapsbild eller invånarna i närmiljön.

Vindkraftsparken i Lillkyro skulle ligga i kanten av det nationellt värdefulla odlingslätten vid Kyro älv. Eftersom vindkraftverk har obestridliga konsekvenser för landskapet, bör olika kraftverksalternativs konsekvenser för landskapet granskas noggrant. Ändringar på landskapsbilden borde granskas med hjälp av åskådliggörande illustrationer sett från alla väderstreck.

Vid placeringen av vindkraftverken borde de högsta bergsområdena som är närmast naturtillstånd undvikas och eventuella konsekvenser för områdets utrotningshotade arter och/eller naturtyper utredas. Även konsekvenserna för friluftsanvändning och jaktmöjligheter bör beaktas. Trots att det inte finns någon egentlig bosättning i området bör de skugg- och bullerproblem som kraftverken orsakar granskas med tillräcklig noggrannhet.

I området där vindkraftverken planeras finns redan rikligt med skogsbilvägar och traktorspår. Dessa borde utnyttjas i samband med byggandet av vindkraftsparken och planeringen av servicenätet.

Åsikter

Åsikt 1 två undertecknare

Skribenterna är ägare till en del av projektområdet. De konstaterar att ekonomiskogarna har stor inverkan på gårdens ekonomi och utgör en betydande del vid sidan av det övriga jordbruket. Ekonomiskogarna har på ett aktivt sätt skötts enligt goda skogsvårdsanvisningar och -bestämmelser och en del områden kommer inom 10 år att nå slutavverkningsskedet.

Dessutom har gården i samband med generationsskiftet förbundit sig till villkoren för avträdelsetöd enligt vilka de nya ägarna inte får spjälka gården utan den måste i sin helhet bevaras den tid som avträdnarna får avträdelsepension. Överlåtande av vilken del som helst av gården kräver ett godkännande av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, av vilket en bindande förhandslösning bör ansökas. Skribenterna vill inte att vindmöllorna skall placeras på deras område eftersom det skulle hindra vården och odlingen av ekonomiskogarna.

Åsikt 2

Skribenten framför följande:

Allmänt

Kommunministern har konstaterat att kommunerna borde lyssna till vad deras invånare har att säga. I Lillkyro har detta inte uppfyllts i praktiken. Ledningen och utvalda representanter ger inga som helst alternativ för vindkraften. Ingen är orolig för de olägenheter som invånarna drabbas av. Kommunledningen har varit medvetna om projektet i över ett år och nu först ordnas ett evenemang för hörande för invånarna – utan

att de har möjlighet att påverka. Den information som getts till handa har varit av typen ”vet inte ännu” eller ”saken är ännu under planering”. Kommunen ger felaktig information om den kommande fastighetsskatten och meddelar att den är 300 000 €, vilket tydligen är maximimängd, men den kan även vara betydligt mindre. Den information som delgivits om områdets omfattning, möllornas höjd och mängd, den närliggande bebyggelsen osv. har även på annat sätt varit opålitlig. Den rättsverkande detaljplanen som kommunen ansökt om kom som en total överraskning för markägarna och det är fortfarande oklart vad den för med sig. I bedömningsprogrammet fästs förhållandevis lite uppmärksamhet vid människors trivsel som dock är en mycket viktig fråga för invånarna i området. Att köpa en bostad är en av de största investeringar en människa gör under sitt liv. Bostaden köps i ett område där man trivs och kan göra sådant man är intresserad av. Redan i projektskedet sänker vindparken trivseln i området på många olika sätt. Bedömningsprogrammet kan inte under några månaders tid beakta dem alla.

Vindkraftverkens placering

Området borde avgränsas så att kraftverken inte ligger alltför nära bosättningen, utan minst 1 km från närmaste bostäder. Även i meddelandet konstateras att det finns 5,5 km obebyggd yta mot Laihelahället och ca 10 km mot Tobyhället. Det finns inga motiveringar för ett avstånd på 500 m. Orsaken får inte bestå av ett hyresavtal mellan en enskild markägare och ett bolag och inte heller att ett bolag vill placera vindkraftsparken just på platsen i fråga. Vilka är de motiverade orsakerna? Vindens kraft kommer inte att förändras trots att möllorna placeras längre bort från bosättningen. Planläggaren borde avgränsa området tillräckligt långt från bosättningen och miljömyndigheten borde övervaka att alla bestämmelser och normer följs. Som slutresultat lyckas man säkert förstöra kulturlandskapet vid Kyro älv och splittra 800 ha kyroländsk natur med vägar, elledning och vindmöller och som komplement fås 0,0 någonting av rikets totala energibehov.

Bygg- och servicevägar

Konsekvenserna under byggnadstiden har underskattats och det har inte gjorts någon bedömning av det totala transportbehovet. Det kommer att vara frågan om tusentals billaster, till exempel som betongfundament. Ett betongfundament kan vara 650 m³ dvs. motsvara 60 – 70 billaster. Till detta tillkommer dessutom utbyte av massor, transport av kross för vägar, delar till möllorna, transport av maskiner osv. De befintliga vägarna saknar grundläggning och under våren då tjälen går ur marken håller de inte ens för personbilstrafik. De närmaste husen ligger endast några meter från vägen, vilket innebär att buller- och vibrationskonsekvenserna kommer att bli betydande, och det finns ingen chans att riktvärdet för bullernivåer inte skall överskridas (55 dB dagtid). *Förslag:* Av vägarna används inte Torkkolantie och Vellimäentie för trafik under byggnadstiden och en genväg från landsvägen Vasa – Lillkyro görs direkt till krossområdet och därifrån rakt via Vähänevantie till Saarensivu skogsbilvägar. Ett annat alternativ vore en väg från områdets östra sida från gränsen mellan Saarensivukylä och Tapoilankylä från landsvägen Lillkyro – Vasa till Tapoila skogsbilväg och vidare till Saarensivu skogsbilväg.

Fornlämningar

I projektområdet finns åtminstone två registrerade fornlämningar som t.ex. Reijo Taittonen nämner i sin bok som behandlar Lillkyro historia. På grundkartan ligger den ena vid punkten Uudenhaanmäki och den andra vid Palomäki. I området finns dessutom

forngrovar som borde kartläggas innan byggnadstillstånd beviljas, till exempel vid punkten Perämäki finns flera märken efter grävningar samt gravruiner. Enligt traditionen finns det ruiner och byggkonstruktioner från Finska kriget i området.

Förslag för avgränsning av konsekvensområdet

Bullerkonsekvenser granskas enligt programmets punkt 6.3 på en kilometers radie. Bullermätningar borde göras redan innan byggnadstillstånd beviljas med möllor som har samma effekt och samma höjd under olika väder- och vindförhållanden för att värdena skall motsvara verkligheten. Bullernivåerna beror i stor utsträckning på kvaliteten av de komponenter som används i möllorna. Mätningarna får inte ersättas med datasimulationer eftersom de inte på något sätt motsvarar de verkliga bullernivåerna. Möllor med denna effekt är ännu inte i bruk någonstans. Ifall de värden som fåtts med hjälp av datasimulationer senare visar sig vara för låga, och tillräckligt låga bullervärden (45 dB) inte uppnås i bostadsområdena, leder det knappast till att möllorna rivs. I stället kommer man säkert på någon annan förklaring.

Konsekvenser för rekreationsverksamhet

Rekreatiönsanvändningen i området består främst av jakt, hundhobbyverksamhet, orientering, skidning, vandring, fågelskådning, skogsvård, bärplockning mm.

Jakträtterna har i allmänhet hyrts ut till Lillkyro jaktförening. Vindkraftsparkområdet minskar föreningens jaktmarker med 8 % och har därmed en stor betydelse för föreningens jakt- och tävlingsverksamhet. Under jaktperioden sker livlig drevprovsverksamhet för drev-, älg- och hönsfågelhundar nästan varje veckoslut. Älgbeståndet har varit stort i området och älgjakt pågår nästan varje veckoslut under jaktperioden.

Åtminstone under byggnadstiden måste all jakt- och hundhobbyverksamhet avslutas. Endast det oljud som orsakas av sprängnings- och grävarbetena gör det omöjligt att bedriva hobbyverksamheten i fråga och viltjuren försvinner ur området.

Byggnadstiden torde pågå i två år och med tanke på hobbyverksamheten tar det flera år innan situationen normaliseras. Situationen blir inte mycket bättre ens efter byggnadstiden eftersom det bakgrundsoljud som möllorna orsakar förvränger ljudet från hundarna. Domarn ger poäng åt hunden bl.a. utifrån hur långt skallet hörs, utifrån ljudnyansen.

I bedömningsplanen har rekreationsanvändningsfrågan genomgått mycket kortfattat trots att den har en betydelse för många hobbygrupper. Jakt är egentligen den enda verksamheten som nämnts. Rekreationsanvändningen har mycket stor betydelse för trivselen i området. Det vore bra att någon gång beakta att invånarna var här först och flyttade hit för att det finns möjlighet att bedriva olika typer av hobbyverksamhet i naturen.

Konsekvenser för fågelbeståndet

I konsekvensområdet häckar och spelar åtminstone följande skogshönsfåglar: tjäder, orre, järpe, raphöna. Några har flera spelplatser, tjädern har två vid punkten Perämäki på kartan. Hur skyddas spelplatserna under byggnadstiden och efter det, hur stort är skyddsområdet?

Orren har flera spelplatser på åkrarna i området. Järpen är numera förhållandevis sällsynt men den häckar i området och några exemplar av arten kan ses dagligen. Även andra förhållandevis sällsynta fågelarter förekommer: trana, morkulla, koltrast, taltrast, spillkråka, olika hackspettar, blåmes, svartmes, stjärtmes, talltita.

Vindkraftsparken ligger exakt längs gäss, tranors och svanars flyttrutt. Hur kan skador för fåglar bedömas med tanke på att så här stora möllor inte uppförts tidigare? Med hänvisning till det som beskrivits ovan tror jag inte att några besök kan fastställa alla fågelarter i området, åtminstone inte när det gäller sällsynta sådana.

Åsikt 3

Skribenten föreslår följande:

1. I programmet är det viktigt att utreda vilka skador stora vindkraftverk som placeras så här nära fast bosättning har för människors hälsa och trivsel i sin boendemiljö. Projektområdet ligger 500 m från närmaste gårdscentrum och 70 m från närmaste glesbebyggelse. 5 MW-enheten som placeras uppe på en kulle har en maximihöjd på 200 m då rotorbladen står vertikalt. Vid evenemanget för hörande framkom att det inte finns någon erfarenhet av så här stora enheter i Finland. Hur starkt är ljudet som kraftverket orsakar? Vilka skador medför de blänkeffekter som rotorbladen orsakar? Kan frysning av rotorbladen hindras på ett effektivt sätt? Över hur stort område kan is som lossnar från rotorbladen ifall de fryser medföra en olycksrisk för bosättningen, arbetare i området eller för rekreationsanvändningen i området?
2. I utredningen av fågelbeståndet i området bör till exempel förekomsten av hönsfåglar och möjligheterna att skydda spelområden utredas. I området förekommer bl.a. tjäder och spillkråka. Enligt en erfaren naturobservatör går fåglarnas flyttrutt över området. Då utredningen av vilka fågelarter som möjligen flyttar över området gjorts, är det möjligt att utifrån det kända arts specifika beteendet bedöma hur stora risker vindkraftverken medför för flyttande flockar. Det är även viktigt att skaffa information om olika arter som gäller för alla årstider.
3. Det bör även göras en utredning av områdets insektarter på de planerade byggplatserna. Projektområdet är mycket mångfaldigt. Skogarnas ålder varierar från färska avträdesområden till skogar som inte har avverkats på tiotals år. Åkrarna, utfallsdikena och myrområdena har sina egna arter.
4. Det bör utredas vilka möjligheterna är att avgränsa projektområdet så att det ligger utanför den gamla kulturmiljön i Kyro älvdal. I bedömningsprogrammet konstateras att projektområdet till nordöstra och östra delarna ligger i ett område som i landskapsplanen följer Kyro älvdal och ligger i ett nationellt värdefullt område med tanke på kulturmiljö eller landskapsvården.
5. I området finns förhistoriska gravplatser av vilka en del markerats på kartan, men en del känner endast lokalbefolkningen till. I området finns enligt traditionen även

ruiner av byggnader från Finska kriget (1808 – 09). Dessa objekt bör kontrolleras vid utredningen.

6. Med tanke på näringsgrenar bör konsekvenserna för utövande av jord- och skogsbruk utredas. Centrala faktorer består av avverkningsområden och vistelsebegränsningar som fordras av kraftverken, markkablarna och vägnätet.
7. Det är allmänt känt att stora förändringar i levnadsmiljön utgör en risk för människornas mentala hälsa. För många finländare är skogen en starkt balanserande faktor. Området används för många typer av rekreation från jogging och skidåkning till bärplockning, naturfotografering, skolning av hundar och jakt. Resultaten av den invånarenkät som skall genomföras borde upprepa de konsekvenser som människorna utsätts för om några år så att de kan konstateras på ett tydligare sätt. Resultat från dylik uppföljning kunde utnyttjas i kommande projekt.
8. För de flesta som bor i närheten av den planerade vindkraftsparken är vindkraftverk en ny och främmande fråga. Jag föreslår att en guidad utflykt till vindkraftsparken ordnas för invånarna i byarna Torkkola och Saarensivu, där det är möjligt att ställa frågor till en vindkraftsexpert samt till de människor som bor i närheten av parken.

Åsikt 4

Skribenten framför följande:

- Trafiken i området kommer att öka betydligt under byggnadstiden. Den tunga trafiken under byggnadstiden och de eventuellt kommande servicekörningarna medför olägenheter för byns bebyggelse och vägnätet.
- Utövande av normalt skogsbruk försvåras eller upphör i området eftersom de 20 – 25 vindkraftverk som planerats i det område där det i dag pågår aktivt skogsbruk kräver sitt utrymme. Dessutom kräver de bastanta vägarna, kabelarbetena och transformatorstationen avverkning av ett omfattande trädområde, vilket förstör skogsbruket helt.
- Projektområdet ligger endast 500 m från närmaste fasta bosättning. Bullerolägenheterna och de konsekvenser som medförs av blänkeffekterna från de snurrande rotorbladen borde utredas noggrannare. I Finland finns inte så här stora enheter från tidigare och erfarenhet om de buller- och blänkolägenheter de medför saknas.
- I området finns flera förhistoriska gravplatser som inte har utretts eller markerats på kartor. Områdena borde utredas noggrannare och samtidigt undersökas.
- Alternativ 0, projektet genomförs inte: Det borde utredas hur en motsvarande elmängd kan produceras på något annat ställe än det föreslagna området. Det ligger mycket nära fast bosättning och där pågår aktivt skogsbruk och området används för rekreation året runt. Ett vindkraftverk av denna storlek borde inte placeras i det planerade området i Lillkyro utan på en plats som inte ligger lika nära fast bosättning och kulturlandskapet vid Kyro älv.

Åsikt 5

Åsiktsframföraren anser att projektet är helt opassande för den planerade platsen med tanke på de stora skador det medför för bygemenskapen. Dessutom konstaterar åsiktsframföraren att

- Det nationellt värdefulla kulturlandskapet vid Kyro älv tangerar området; har kulturlandskapet mera någon betydelse med inverkan av 20 vindkraftverk som syns i det bakomliggande skogsområdet.
- Skogen: I utredningen framkommer obestridligt hur fågelbeståndet och övriga djur lider eller försvinner från området. Skogen har även i alla tider erbjudit lokalbefolkningen och även människor längre bort ifrån möjligheter till bärplockning, jakt och svampplockning samt den mångfald som naturen erbjuder.
- Vägnätet: I utredningen konstateras att befintliga vägar så långt som möjligt kommer att användas vid genomförandet av byggnadsprojektet. Dessa vägar går igenom små byars bosättning. Ursprungligen var vägarna ämnade endast för invånarbruk och de är smala, krokiga och har en dålig grund. Vindkraftverket drar till sig många besökare, vilket medför en outhärdlig ökning av trafiken för att inte tala om byggnads- och servicetrafiken.
- Ljud- och blänkolägenheter: Vid planeringen av ett så här massivt projekt är buller- och blänkolägenheterna förut obekanta. Var finns ett vindkraftverk av samma volym på en plats som är lika riskfylld för miljön? De cirka 180 m höga vindkraftverken syns mycket långt över träden och buller- och blänkolägenheterna är därefter stora.

Skribenten protesterar mot att projektet genomförs på den planerade platsen och önskar att det flyttas till en annan bättre plats varav det finns flera i Lillkyro.

Åsikt 6

Skribenten äger ett skogsskifte inom projektområdet där även hans fritidsbostad med tillhörande fastigheter samt ett skärmskydd för fritidsbruk ligger. Fritidsbostaden har en viktig betydelse för kennel- och annan hobbyverksamhet samt som fritidsbostad. Skribenten framför följande punkter för utredning:

- konsekvenser för bostäders och fritidsbostäders värdesänkning samt ersättningsförfaranden
- konsekvenserna av blänkeffekten från rotorbladen på människor samt bullerkonsekvenser samt utredning av teknologins utveckling i dessa frågor. I Bärölandet i Ingo revs möllor år 2005 på grund av blänkeffekter och buller. I närheten av fritidsbosättningen fanns då 2 MW möllor.
- säkerhetsfrågor så som isbildning på bladen och fallande is.
- nödvändig skyddszon, markerad i sin helhet på kartan och dess konsekvenser för rekreationsanvändning, kennelverksamhet och jakt
- konsekvenser av byggandet på människors levnadsförhållanden och trivsel, i synnerhet med tanke på de transporter som projektet kräver; fordonsmängden, konsekvenser för människor och säkerheten, buller- och dammkonsekvensernas inverkan på människor och byggnader
- jakthundars trafikolycksrisker eftersom det förekommer mycket jakt-, kennel- och tävlingsverksamhet i området
- förbindelser till skribentens fritidsbostad under byggnadstiden, även förbindelser som krävs för den dagliga fasanfarmsverksamheten
- kostnader för grundläggande av väg till skribentens skifte, vilket är förfarandet beträffande nyttjanderätten
- avstånden till fritids- och fast bosättning. 500 m är ett alldeles för kort avstånd. Vetenskapliga undersökningar har påvisat att modelleringen av det buller som vindkraft orsakar ofta blivit felaktig, exempel på modellering är undersökningar av G.P. van Berg. I

beräkningen antogs att bullret sjunker till 45 dB:s nivå på 500 m avstånd. I verkligheten är ett avstånd på 1500 m nödvändigt.

- flyttfåglarnas krockrisk. Skribenten har följt med flyttfågelströmmen i området i tiotals år på nord-sydaxeln som omfattar hela området. Som exempel på fåglar kan nämnas svan, trana, gås och and som även har vilo- och matplatser i området. Krockrisken gäller även andra fåglar som häckar i området. Utredningarna bör göras under två häcknings- och flyttperioder. I undersökningen bör experter inom området användas.

- hur orre- och tjäderbestånden reagerar på så här radikala förändringar i levnadsförhållandena. Det är av mycket stor vikt att utreda detta. I projektområdet finns ett starkt skogshönsfågelbestånd med häcknings- och spelområden. Det är viktigt att observera att i synnerhet orrens dödlighet konstaterats vara hög i närheten av områden med högspänning. Sannolikt är situationen den samma i närheten av möllor.

- skador för hundars tävlingsterräng som används flitigt i området, med hjälp av experter.

- olägenheter för fasanfarmen som orsakas av sprängningsarbeten och byggbuller under byggnadstiden samt buller och blänkeffekter efter att arbetet färdigställts. Vem är dessutom ersättningsansvarig om olägenheten medför dödsfall på farmen och hur skall ersättandet genomföras.

- vilka förändringar medför ett så här omfattande projekt i den omedelbara närheten av kulturlandskapet vid Kyro älv.

- 3D-modellering av landskapet bör genomföras. De bör finnas till påseende för allmänheten i tid till exempel i lokala tidningar och på webbsidor.

Skribenten konstaterar slutligen att det är en vanvettig tanke att genomföra ett projekt av denna klass i ett område så nära tätorter och att det finns helt obebyggda områden i Finland. Skribenten föreslår därför nollalternativet och frågar ytterligare hur det med säkerhet kan fastställas vilka miljöfrågor samt skador som skribenten nämner ovan 5 MW vindmöllor kan orsaka.

Åsikt 7

Skribenten konstaterar att det vid informationsmötet om vindkraftverket framkom ett förslag för en ny vägförbindelse i närheten av ett bostadshus och en fastighet som ägs av skribenten. Åsiktsframföraren kommer inte att godkänna vägförbindelser till projektområdet nära fastigheten eller genom mark- eller skogsområden som denna äger. Åsiktsframföraren äger mark- och skogsområden inom projektområdets gränser och är inte villig att placera vindkraft på sina ägor utan understöder nollalternativet. Ifall vindkraft uppförs nära bostadsfastigheten på andra ägares mark är kravet att avståndet till bostadsbyggnaden är minst en kilometer. Buller- och blänkolägenheterna bör även utredas grundligt på detta avstånd.

Åsikt 8

Enligt skribentens uppfattning skulle de olägenheter för bosättningen som vindkraftverket medför bestå av främst tung trafik och riktas i synnerhet till bosättningen i byn Torkkola och till Vellimäki i Saarensivu.

Olägenheter som riktas mot Torkkola kunde undvikas helt genom att bygga en ny väg till projektområdet vid åkerslätten mellan byarna Merikaarto och Torkkola. Vägen i fråga skulle samtidigt tjäna bergsbrytningsföretaget i området och de nuvarande olägenheterna som den tunga trafiken medför för bosättningen i Torkkola skulle falla bort.

Det vore även ändamålsenligt att utreda möjligheten att bygga en vägförbindelse mellan privatvägarna i Torkkola och Saarensivu varvid olägenheterna för Vellimäki i Saarensivu under projektets byggnadsskede skulle falla bort helt.

Åsikt 9

Skribenten framför följande beträffande trafiken till projektområde under och efter byggnadstiden:

Enligt bedömningsprogrammet används befintliga vägar vid planeringen av byggnads- och servicevägnätet. Nätverket borde dock byggas så att trafiken inte går via byarna genom bosättningen.

Längs till exempel Vellimäentie och Torkkolantie finns ett flertal bostads- och ekonomibyggnader varav en del ligger alldeles vid vägen. Vägarna är grusbelagda. Invånarna lider av buller och damm. De vibrationer som orsakas av tunga fordon skadar byggnadernas grunder. Byggnaderna bildar sikthinder vilket orsakar farosituationer. Torkkolantie är en smal väg och möten och omkörningar är ställvis mycket svåra eller omöjliga även för personbilar.

Den nuvarande trafiken på de nämnda vägarna består av trafik från jordbruk (breda maskiner, skördetröskor, traktortrafik), transport av trävara, grus och kross, avfallstransporter, privat biltrafik samt foder-, djur- och slamtransporter till och från den grisfarm som ligger längs Torkkolantie. Dessutom används vägarna för jogging och cykling. En del av cyklisterna är skolelever.

Om den högst troligen dygnet runt pågående lastbilstrafiken under vindkraftverkets byggnadsskede läggs till blir situationen olidlig för byns invånare. Å andra sidan blir lastbilstransporterna under byggnadstiden även långsammare på grund av den smala vägen och den ovan nämnda övriga trafiken, vilket leder till farosituationer. Det torde även uppstå ett behov för besvärsanvisning.

Trafiken från riksvägen Vasa – Lillkyro borde styras på annat sätt än genom bybosättningen.

Övriga anmärkningar:

I projektområdet finns forntida gravstensrösen som ännu inte markerats på kartor. Deras läge borde utredas och skydd av dem säkerställas innan arbetena påbörjas. Det nationellt värdefulla och skyddade kulturlandskapet vid Kyro älv förstörs av att vindkraftsparken trängs in alltför nära bosättningen.

4. KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Bedömningsprogramskedet är en viktig del av MKB-förfarandet och därför borde programmet utarbetas noggrant. Kontaktmyndigheten bedömer programmet ur den synvinkel som förutsätts av lagen om miljökonsekvensbedömning och i förordningen om bedömningsprogrammets innehåll, och framför kompletteringsbehov med beaktande av den inlämnade feedbacken.

I det följande skedet dvs. i bedömningsbeskrivningen skall enligt MKB-förordningens 10 § alla de uppgifter som förutsätts enligt 9 § dessutom presenteras granskade även på annat sätt.

Sammanfattning

Sammanfattningen är liksom bedömningsprogrammet kortfattat. Där behandlas dock i stort sett alla centrala ärenden.

I bedömningsbeskrivningen bör även beaktas hur täckande sammanfattningen är. Där bör alla väsentliga faktorer och resultat av bedömningen framkomma.

Projektbeskrivning

Uppgifterna om projektet, projektets syfte, planeringsskede, läge, markanvändningsbehov och projektets anknytning till övriga projekt har beskrivits i bedömningsprogrammet. I detta skede finns det dock behov av kompletteringar, vilket måste beaktas i bedömningsbeskrivningen.

Motiveringar till projektet har framförts på ett allmänt plan. Det är positivt att även inlandsområdena undersöks ur vindkraftsperspektiv. Motiveringarna till val av projektområde borde dock även ha framförts på ett tydligt sätt, även i synnerhet till den del som projektet delvis förläggas på ett nationellt värdefullt område.

Före utredningarna är det omöjligt att ge en exakt beskrivning av hur vindkraftverken placeras i projektområdet, trots att frågan naturligtvis är av intresse för de delaktiga. Det vore dock till förmån att presentera några olika modeller för att åskådliggöra frågan. Även förläggnings- och övriga grunder som inverkar på den effekt som fås från kraftverket borde beskrivas i större utsträckning på ett allmänt plan. De påverkar dock de slutgiltiga lösningarna trots att de begränsningar som framkommer i utredningarna, MKB-processen eller planläggnings- och tillståndsskedet bör beaktas.

Den projektansvariges övriga vindkraftsprojekt i Österbottens och Södra Österbottens landskapsförbunds områden borde i det följande skedet beskrivas lite noggrannare så att den totala kapaciteten och totalkonsekvenserna av dem skulle framkomma. Det finns bl.a. orsak att beskriva den planerade anslutningen av hela projektgruppen till stam- eller regionnätet för att skapa en bättre helhetsbild av de gemensamma konsekvenserna.

Det finns även orsak att i någon form presentera övriga kända vindkraftsprojekt utöver bolagets egna eftersom ett stort antal projekt tillsammans inverkar på utvecklandet av stam- och regionnätet. Projekt som skall påbörjas i form av MKB-projekt samt projekt som Västra Finlands miljöcentral fattat beslut om när det gäller behovet av MKB-förfarande finns till påseende på webbsidorna.

Nationella mål i områdesanvändningen som är i kraft bör presenteras även till övriga delar än utifrån energivård och vindkraft i den omfattning som de kan gälla projektet eller dess konsekvensområde.

Allmän beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd

Beskrivningen av miljöns nuvarande tillstånd bör göras mera omfattande och uppgifterna bör korrigeras i bedömningsbeskrivningsskedet för att ge en helhetsbild av projektområdet.

Vid punkten om markområdenas ägoförhållanden vore det till fördel att i någon form även presentera ägoförhållandena för de områden som avgränsar till projektområdet (privat/övriga) eftersom vissa konsekvenser även riktas utanför det egentliga projektområdet.

Under punkten om planläggningssituationen beskrivs endast den landskapsplan som skall fastställas. Även en karta över den gällande regionplanen borde presenteras eftersom regionplanen är juridiskt bindande tills en ny plan vinner laga kraft. Även planens målsättningar, planläggningsbestämmelser och planeringsanvisningar osv. bör till tillämpade delar ingå eftersom läsaren inte annars kan få en tillräckligt klar bild av hur planerna påverkar styrningen. Planutdragen borde vara stora för att god läsbarhet kan tryggas. I bedömningsbeskrivningen bör beskrivningen av planläggningssituationen kompletteras och den borde vara entydig. Planerna har alltid en väsentlig betydelse för möjligheterna att genomföra projektet samt för tidtabellerna.

Kartan med hjälp av vilken byggnader i projektområdet och i dess närhet beskrivits bör kompletteras. Granskningen har tydligen utförts endast med hjälp av grundkartan, och det är möjligt att det finns en större mängd bosättning än vad som nu framförs på kartan. Även tillståndsansökningar som eventuellt redan beviljats eller som är under arbete bör granskas. Dessa uppgifter skulle behövas redan i bedömningsprogramskedet. Äldre kartor kan ge en felaktig bild av områdets karaktär. Även övriga väsentliga funktioner och i synnerhet känsliga och lättstörda mål bör utredas och läggas fram.

I synnerhet även nationellt värdefulla områden bör presenteras så att deras exakta avgränsning och förhållande till projektområdet är entydiga.

Behandling av alternativ

Projektet har endast två alternativ, nollalternativet och alternativ 1. Enligt alternativ 1 är det meningen att genomföra 20 – 25 vindkraftverk (cirka 20 enligt sammanfattningen, max. 20 enligt den projektansvariges webbsidor) och dessutom har bl.a. konstaterats att det i bedömningen utöver storleksklassen granskas och strävas efter att optimera läget och konsekvenserna av enskilda vindkraftverk. Det skulle ha funnits ett behov av att beskriva granskningsförfarandet och den bör tydliggöras i fortsättningen.

För att tydliggöra jämförelsen bör ytterligare undersökas om detta granskningsskede kan göras till ett eller flera tydliga alternativ.

Det är förståeligt att det inte finns några klara uppgifter om det exakta antalet vindkraftverk i projektområdet, eftersom det kommer att påverkas av resultaten av utredningarna och den övriga planeringen. Det beräknade maximumantalet av vindkraftverken borde dock presenteras genomgående.

Det ringa antalet alternativ borde alltid motiveras och eventuellt bortlämnade alternativ borde beskrivas. I bedömningsprogrammet har frågan inte behandlats noggrannare.

Jämförelsen av alternativ föreslås att i programmet jämföras med hjälp av en kvalitativ jämförelsetabell. I jämförelsetabellen skall väsentliga, både positiva som negativa och neutrala miljökonsekvenser antecknas.

Konsekvenser och utredning av dem

Bedömningsprogrammet innehåller en kort beskrivning av miljökonsekvenser under vindkraftverksprojektets byggnadsskede och aktiva driftsperiod genom att bedöma dem på förhand. De konsekvenser som bedöms och som presenteras under punkten Sammandrag och listats under punkten Bedömningsuppgift avviker dock från varandra. De är visserligen jämlöpande, men de borde framföras enhetligt under olika punkter. Det senare innehåller några fler punkter, konsekvenser för markanvändningen och produktionen av elenergi utan rökgasutsläpp har lagts till. I bedömningsbeskrivningsskedet bör motstridiga uppgifter undvikas.

Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna för region- och samhällsstrukturen på förhand bedömt är av speciellt stor vikt i projektet med tanke på projektets läge i en stadsregion och konsekvenserna för landskapet, i synnerhet eftersom projektområdet delvis ligger i ett nationellt värdefullt område. Till dessa delar borde det konsekvensområde som granskas göras mera omfattande.

Konsekvenserna kan bl.a. vara långvariga/permanenta eller kortvariga eller endast verka under byggnadstiden. Konsekvenser under byggnadstiden riktas enligt programmets förhandsbedömning särskilt till jordmånen och naturen. Permanenta/långvariga förändringar orsakas bland annat för landskapet. Kortvarigare konsekvenser under byggnadstiden riktas även till människor, till exempel i form av den trafik som byggandet medför.

I rubrikerna och gruppindelningen av de olika konsekvenserna vore det tydligare att använda definitioner enligt MKB-lagens 2 § om målen för konsekvenserna som utgångspunkt för strukturen. Målinriktningen av konsekvenser under byggnadstiden och det aktiva driftsskedet borde bedömas under samma rubriker som det aktiva driftsskedet, inte utifrån konsekvenskälla.

Förutom de konsekvenser som bedömts vara betydande bör vid bedömningen av miljökonsekvenser även beaktas andra konsekvenser som upplevts betydande och som framkommer i utlåtanden och framför allt i allmänhet i åsikterna. Frågor som framkommit bör i någon form behandlas i bedömningsbeskrivningen.

Brister i bedömningsprogrammet under denna rubrik bildas av bristfälliga uppgifter om de metoder och antaganden som används vid anskaffningen och behandlingen av källmaterial. Metoder som använts vid utredningarna samt deras bakgrund och antaganden bör presenteras tydligt i bedömningsbeskrivningen eftersom de i detta skede delvis har förblivit förteckningsmässiga möjligheter som det är svårt att ta ställning till. Detta gör bedömningsbeskrivningen till en större utmaning och förutsätter större satsningar.

Användningen av det befintliga materialet som en del av utredningarna är naturligtvis ändamålsenligt, men lämpligheten av den bör granskas och även motiveras före

användningen, och dessutom kompletteras med nya utredningar och tillräckligt arbete ute i terrängen så att de passar bedömningen i fråga. I bedömningsprogrammets källförteckning finns inhemska källor. Det är känt att det finns många typer av internationella utredningar och undersökningar av miljökonsekvenserna av vindkraftsprojekt som kan utnyttjas i bedömningsbeskrivningsskedet, dock med särskilt beaktande av ovan nämnda randvillkor om lämplighet och uppdatering.

Konsekvenser för kulturmiljön och fornlämningar

På grund av projektets läge bör konsekvenser för älvdalen som i utkastet till landskapsplanen märkts ut som nationellt värdefullt med tanke på kulturmiljö och landskapsvård, för Kyrökangas vägsträckning som kommer att markeras som kulturhistoriskt värdefullt samt för målsättningarna för attraktivitetsområdet inom turismen bedömas. Fornlämningar bör inventeras och beaktas utifrån lagen om fornlämningar.

Konsekvenser för markanvändningen

Under punkten framförs vilka utredningar om områdets nuvarande användning som planeras. Under punkten nämns inte alls hur och i vilken utsträckning konsekvenserna utreds eller åt vilket håll konsekvenserna anses inverka i eller utanför projektområdet. Punkten bör kompletteras i väsentlig grad i bedömningsbeskrivningsskedet.

Projektets konsekvenser, inte endast i nuläget, för markanvändningen och den nuvarande planläggningen samt samhälls- och regionstrukturen bör utredas noggrant. I utredningsskedet bör även projektets förhållande till landskapsplanen och tidtabellerna bedömas. Österbottens förbund konstaterar i detta skede i sitt utlåtande att bl.a. alla kända vindkraftsprojekt skall medtas som källmaterial till etapplan 2. Den slutliga avgränsningen av projektområdet och kommunernas eventuella egna behov avgör även avgränsningen av planområdet.

Konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel

Under punkten listas konsekvenser som skall utredas samt i form av exempel flera olika metoder för utredning av metoder.

Det finns orsak att använda metoderna på ett omfattande sätt för att få en mångsidig bild. Olika befolkningsgrupper bör beaktas. Miljökonsekvenser som riktas till människor omfattar i definitionerna i MKB-lagen konsekvenser för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Bullerkonsekvenser och skuggbildningar riktas i synnerhet till människor och det vore ändamålsenligt att placera dessa under samma punkt. De konsekvenser som riktas till djur skulle i detta fall räknas till naturkonsekvenser. För bullrets del bör även infraljudets andel utredas.

Bulleruppföljning bör även tas med i uppföljningsprogrammet. Det är möjligt att bullernivån ändras, i vilket fall som helst finns det orsak att underhålla kraftverken så att den nivå som garanteras av tillverkarna i köpskedet inte försämras med tiden.

Konsekvenser för rekreationsanvändning och i synnerhet för friluftsliv och jakt bör utredas på grund av områdets nuvarande karaktär, liksom konsekvenser för utövande av skogsbruk. Under denna punkt är det orsak att fästa uppmärksamhet vid förebyggande och lindring av skadliga konsekvenser. Några metoder har nämnts i programmet.

Konsekvenser för naturen

I stycket beskrivs kort områdets naturförhållanden och skyddsområden i närheten av projektområdet. Trots att beskrivningen ger en god bild av området, kan någon bedömning av källuppgifternas omfattning och behov av tilläggsutredningar inte bedömas.

Bedömningen av projektets konsekvenser har ändamålsenligt riktats till fågelbeståndet, vegetationen och rekreationsanvändningen i området.

Innehållet av konsekvensbedömningen och utredningssätt för fågelbeståndets, den övriga naturens, skyddsvärdenas samt den i programmet presenterade rekreationsverksamhetens del är tillräcklig. I texten framkommer dock inte noggrannare med vilka metoder och när de planerade tilläggsutredningarna skall genomföras. Deras giltighet och användbarhet kan således inte bedömas.

Kontaktmyndigheten konstaterar därför att anvisningar i Finlands miljöcentrals miljöhandbok (109) om naturutredningar och bedömning av konsekvenser för naturen – vid planläggning, MKB-förfarande och Natura-bedömning” (endast på finska: ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa”). Till exempel vid fågelinventering används standardiserade metoder (Koskimies & Väisänen 1988, Koskimies 1994).

I bedömningsprogrammet har konstaterats att förekomsten av naturtyper som är värdefulla enligt naturskydds-, skogs- och vattenlagen har utretts. Förutom dessa borde dock utredas förekomsten av utrotningshotade naturtyper i området (Suomen ympäristö 8: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Redaktörer Anne Raunio, Anna Schulman och Tytti Kontula). Resultaten av utredningarna bör beaktas vid placeringen av vindkraftverken.

Med tanke på bedömning av konsekvenser för naturen torde avgränsningen av området för granskning av närkonsekvenser till största delen vara tillräcklig. För flyttfåglarnas del bör utifrån det befintliga materialet behovet av tilläggsutredningar och avgränsningen av konsekvensområdet bedömas. Fågelbeståndet bör även tas i beaktande vid uppföljningen av vindkraftverkets konsekvenser.

Konsekvenser för landskapet

Det finns orsak att utföra en landskaps- och kulturmiljöanalys. Det nationellt värdefulla landskapsområdet bör behandlas speciellt noggrant. Konsekvenserna för landskapet utgör även på annat sätt väsentliga frågor i projektet och de bör utredas för ett mera omfattande område än vad som föreslagits, och utredningen bör göras från alla håll och avstånd samt åskådliggöras på ett mångsidigt sätt. De synliga bergen högst uppe på kullarna är ett speciellt karaktäristiskt drag som bör beaktas av landskaps- och naturorsaker.

Övrigt

Projektets riskgranskning, beskrivning av vindkraftverkets levnadsbana, osäkerhetsfaktorer och antaganden, metoder för minskning av skadliga konsekvenser samt uppföljning av konsekvenser kommer enligt bedömningsprogrammet att presenteras

i bedömningsbeskrivningen. Alla dessa punkter innehåller inte heller beskrivningar av vilka metoder eller antaganden som används då olika teman tas till behandling.

Programmet för uppföljning av konsekvenser i samband med bedömningsbeskrivningen bör utarbetas för hela projektets levnadsbana. Under tidens gång kan det ske ändringar i till exempel bullernivån. Det samma gäller i allmänhet för naturkonsekvenser. Det är önskvärt att även följa upp konsekvenserna för människors levnadsförhållanden och trivsel.

Deltagande

Deltagandet har beskrivits och det har ordnats på ett ändamålsenligt sätt. Även i fortsättningen bör ständig kontakt hållas med i synnerhet markägare samt invånare och olika aktörer i projektets närliggande områden.

I MKB-projekten har som en deltagarform använts gemensamma besök i projektområdet för personer som är intresserade, varvid deltagarna på plats och ställe kan ställa frågor. Detta vore önskvärt även till tillämpade delar för vindkraftsprojekt. Många presenterade utredningsförfaranden vid konsekvenser som riktar sig till människor så som invånarenkäter, workshoptillfällen osv. har för sin del även varit goda deltagandemetoder.

Rapportering

Bedömningsprogrammet är till sin allmänna utformning tydlig med en sammanfattning på två språk, men programmet är begränsat. Sammandraget har på ett ändamålsenligt sätt översatts till svenska eftersom en del konsekvenser så som konsekvenser för landskapet kan sträcka sig till Korsholms tvåspråkiga kommun.

Bedömningsprogrammets struktur kunde vara mera noggrann, då skulle kanske i synnerhet metoder och antaganden för bedömning av konsekvenser bli beskrivna på ett mera systematiskt sätt. En tydligare gruppindelning av konsekvenser vid punkten där konsekvenserna bedöms skulle vara till fördel för läsbarheten. Vid gruppindelningen ingår nu både konsekvenser så som buller och konsekvensobjekt, vilket inte är ändamålsenligt.

I rapporteringen bör i fortsättningen fästas uppmärksamhet vid bl.a. projektets visuella åskådliggörande sett från ett längre avstånd samt ur de personers perspektiv som bedriver verksamhet och vistas i området. I bedömningsprogrammet skulle det redan ha funnits ett behov av några exempel.

I bedömningsprogrammet finns tydliga modellillustrationer av vindkraftverken och basalternativen. Kartorna i bedömningsprogrammet är tryckta i färg och delvis lättlästa men något för små. Skalan varierar och en del faktorer är svåra att jämföra eller urskilja utan tilläggskartor. Samlande av uppgifterna på ett mera tydligt sätt till en grundkarta skulle i väsentlig grad underlätta granskningen av detaljer. I bedömningsbeskrivningsskedet finns det behov av att åskådliggöra höjdskillnader i terrängen.

Sammandrag och anvisningar för det fortsatta arbetet

Bedömningsprogrammet innehåller i huvudsak de frågor som MKB-lagen och -förordningen förutsätter. Programmet innehåller brister som bör rättas till samt punkter i behov av komplettering, men dessa kan enligt kontaktmyndighetens uppfattning korrigeras i bedömningsbeskrivningsskedet. Ur MKB-förordningens synvinkel består den mest ojämna programdelen av förordningens 9 § moment 1 punkt 4); och de metoder som används vid anskaffning av material samt antaganden i samband med metoderna. I delgivningen av information och i bedömningsbeskrivningen bör centrala ändringar framföras på ett tydligt sätt och beskrivningens brister eller motstridigheter i programmet korrigeras.

I kontaktmyndighetens utlåtande bör de ovan nämnda ändrings-, korrigerings- eller kompletteringsbehoven beaktas i bedömningsbeskrivningen, och i beskrivningen bör även framgå hur.

Även övriga korrigeringar, väsentliga frågor eller förslag samt konsekvenser som ansetts eller upplevts betydande och som presenterats i utlåtanden och åsikter som inlämnats till kontaktmyndigheten bör beaktas och behandlas i följande skede.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid skadliga konsekvenser som uppkommer under byggnadstiden samt vid långvariga konsekvenser. I bedömningsprogrammet har som exempel på metoder nämnts förläggning av vindkraftverken, storlek, markkablarnas linjedragning och teknik vid anläggande av grund, vilka kan inverka mycket på slutresultatet. Dessutom kan de bästa väg- och kommunikationsförbindelser samt hur vindkraftsparkområdet på annat sätt ansluts till samhällsstrukturen undersökas i samband med planeringen av markanvändningen. Konsekvenserna bör utredas för ett tillräckligt omfattande område. Bedömningsbeskrivningen bör i sin helhet utformas noggrant för att bedömningen skall bli tillräckligt omfattande.

5. UTLÅTANDET FRAMLAGT TILL PÅSEENDE

Miljöcentralen skickar sitt utlåtande för kännedom till dem som har gett utlåtande och till dem som har framfört åsikter. Dessutom hålls kontaktmyndighetens utlåtande framlagt till påseende under en månads tid på den officiella anslagstavlan i Malax kommunhus samt i kommunbiblioteket under deras tjänste- eller öppethållningstider. Dessutom läggs utlåtandet ut på Västra Finlands miljöcentrals webbsidor på adress: www.miljo.fi/lసు > Miljövård > Miljökonsekvensbedömning > Aktuella MKB-projekt. Kontaktmyndigheten har skickat den projektansvarige kopior av alla utlåtanden. De ursprungliga handlingarna uppbevaras i Västra Finlands miljöcentrals arkiv.

Direktör

Pertti Sevola

Utvecklingschef

Riitta Kankaanpää-Waltermann

Avgift

5450 €

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften har fastställts enligt avgiftstabellen i miljöministeriets förordning om de regionala miljöcentralernas avgiftsbelagda prestationer (1387/2006). En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan skriftligen yrka på rättelse av avgiften hos Västra Finlands miljöcentral inom sex månader från att avgiften påfördes.

Sändlista

EPV Tuulivoima Oy, mot avgift

För kännedom

De som har gett utlåtande och framfört åsikt
Miljöministeriet
Finlands miljöcentral, bifogat 2 kopior av
bedömningsprogrammet